

Ljeto na Krku demantiralo crne turističke prognoze

SEZONA IZNAD OČEKIVANJA Unatoč katastrofičnim prognozama, brojke i do 75% lanjskih Turisti se na našim otocima osjećaju sigurnije nego doma

Jenjanjem straha i podizanjem temperature mora i zraka, proporcionalno je rastao broj dolazaka na korona-free otoke Kvarnera. Istina, i tu je nešto mirnije, umjerenije nego lani, a samim turistima, mahom Nijemcima i Slovencima, upravo to i paše, neki su čak i iznenađeni brojnošću otočnih turista

Mladen TRINAJSTIĆ,
Bojan PURIĆ, Walter
SALKOVIĆ, Hrvoje
HODAK

Da je, nakon potpunog reseta turističkih očekivanja i fizičkih, ali i financijskih appetita do kojih je ovog proljeća u cijeloj Europi silom prilika došlo uslijed korona-krize, netko otočanima ponudio brojke i ostvarenja kakvima, primjerice, na nekim otocima Kvarnera danas svjedočimo, svatko tko ima imalo osjećaja za mjeru i realnost vjerojatno bi takvu ponudu odmah potpisao i objeruće prihvatio. Jer, ruku na srce, realnost i nije tako loša. Da-pače, razmjerno je i dobra uzmu li se u obzir pokazatelji

koji putem medija ovih dana stižu s juga Dalmacije, iz susjedne Crne Gore te mnogih drugih mediteranskih zemalja u kojima »postkoronarni« oporavak turističkog prometa ni izbliza ne teče kvarnersko-istarskim tempom. Istina, i tu je nešto mirnije, umjerenije, nema onih često čak i pretjeranih gužvi, žamora i rijeka turista, ali brojke pokazuju da su u srpnju na nekim otocima one došle na razinu čak do 75 posto lanjskih, rekordnih, a kako je krenulo, ni kolovoz neće biti puno lošiji. Sami turisti kažu da su iznenadeni brojnošću turista koje su zatekli na Kvarneru, a ono što ih je, osim čudesne prirode i kvalitetne ponude, posebno privuklo, jest korona-free status i osjećaj sigurnosti koji naši otoci pružaju.

Prvu potvrdu ovih tvrdnji dobivamo na Krku. Da su u pravu bili oni otočani koji su ususret ovom ljetu tvrdili da »ako turizma ovog ljeta igdje uopće bude, bit će ga u nas te da je, kako je iskusni turistički stručnjak Anton Bolonić svojevremeno znao reći, »bezobrazno dobra« geografska pozicioniranost otoka Krka i u okolnostima koronakrise odigrala svoje i Krčanima donijela gužve, ali i novac, pokazuju i više no dobri statistički rezultati sezone koja je u zenitu. Činjenica da se, unatoč osjetnim, ali i očekivanim zaostajanjima za lanjskim brojkama, nigdje na Boduliji ovih dana ne čuje brundanje i gundanje hotelijera,

Krk u top 10

Ivana Kovačić, direktorka Turističkog ureda TZG-a Krka, već godinama najposjećenije destinacije Bodulije niti nakon objave najsvježijih

iznajmljivača niti ugostitelja, a koje je prisutno znalo biti prošlih godina u kojima su, jedno ljetu za drugim, redom rušeni rekordi, također nešto gorovi. Potvrdu sveprisutnog »dobrog osjećaja« zadovoljstva ostvarenim i izostanka frustracije padom prometa koji je, priznaju to svi, osjetan ali i za većinu poduzetnika u turizmu podnošljiv, dobivamo i s terena, od ljudi koji su u neposrednom kontaktu s gostima, kao i otočnih TZ-a koji detaljno prate ostvaren fizički promet, odnosno broj turističkih dolazaka i noćenja. 14.795 noćenja, dosižu »tek« 47 posto prošlogodišnjeg rezultata. Zanimljivo je i da je tijekom srpnja u objektima na OPG-ovima zabilježen porast broja noćenja za čak 17 posto te ih je ostvareno nešto više od 4 tisuće. Gledajući 2020. kumulativno od početka siječnja pa do konca srpnja, uključujući i razdoblje u kojem zbog zatvorenih međudržavnih, jedno vrijeme čak i međuopćinskih granica, nije bilo baš nikakvog turističkog prometa, Grad Krk bilježi 350.121 noćenja i 61.275 dolazaka, dakle točno 50% svojih prošlogodišnjih ostvarenja. Navedeni podaci ukazuju da je ove, neizvjesne turističke sezone, smještaj koji omogućuje privatnost i socijalnu distancu u

nastavak na str. 2.

nastavak sa str. 1.

konačnici i najbolje popunjeno. Iako imaju mali udio u ukupnom broju noćenja, svega 2 posto, vrijedno je spomenuti i kategoriju smještaja objekata na OPG-u koji su dosad ostvarili 6.223 noćenja i rast od 20 posto u odnosu na lani, a čime su se potvrdili kao jedan od preferiranih oblika smještaja gostiju u aktualnim okolnostima, zaključila je Kovačić dodajući da je (i) ovog ljeta vodeće tržište krčkog turizma ono njemačko, a dalje slijede Slovenci, Austrijanci te domaći gosti koji »nose« i više no solidnih 6 posto ovogodišnjeg sezonskog prometa.

Ništa manje zadovoljstva i umjerenog optimizma nismo osjetili ni i u navodima nove čelnice baščanskog TZ-a Ivane Topić.

- U prethodnojnoj noći srpnja u Baški smo ostvarili 7.788 tisuća noćenja što je, kad je dnevni broj gostiju u pitanju, čak 77 posto tog datumske usporedivog lanjskog pokazatelja. Hoteli trenutno ostvaruju 72 posto, kampovi 67, objekti u domaćinstvu 87 posto terminski usporedivog lanjskog rezultata, dok je kumulativan, cjelogodišnji rezultat ipak na nešto nižem nivou - s noćnjima na razini 47, te dolascima na 45 posto. To i ne čudi s obzirom da nam je izostala gotovo cijela predsezona, zaključuje Topić napominjući da je srpski rezultat sa svojih 190 tisuća noćenja dosegao 68 posto lanjskog. Najveći broj baščanskih gostiju čine Nijemci kojih je ovog ljeta čak 4 posto više u odnosu na

“Na Rabu je puno više turista nego što smo očekivali, ali je sigurnost na visokoj razini

Greta i Szolt

posvuda, ali koje se ove sezone zbog sigurnosti svojih posjetitelja, otočani mahom suzdržavaju organizirati, slovenska nam kupačica odgovara negativno. - Ma kakve fešte?! Ne manjka nam toga, nismo ih ni očekivali, niti nam bilo kakva okupljanja u ovakvim okolnostima trebaju. Vidi se da je manje ljudi na Krku ali, iskreno govoreći, mislila sam da će ih biti i manje. U svakom slučaju, nije potrebno izazivati sreću s nekakvim skupovima, druženjima i zabavama koje se po pitanju držanja distance lako mogu oteti kontroli i mislim da je turistima koji vam sada dolaze zapravo najveća sreća i nagrada pustiti ih da na miru uživaju u suncu, moru i ljetu kojeg smo jedva dočekali, rekla nam je naša sugovornica napominjući da joj je Krk, na kojeg dolazi i izvan sezone, nedostajao u vrijeme zabranje prekograničnih putovanja.

Mladi Nijemac, Vitaly koji u Krku već nekoliko dana odmaraju u društvu obitelji, supruge i dvoje mališana, povjerio nam je da je Hrvatsku, odnosno grad Krk, za mjesto svog ljetovanja »izabrao« upravo zbog saznanja da je to područje relativno sigurno po pitanju opasnosti od zaraze koronavirusom. - Nisam prvi put ovdje i znam kako u vašoj zemlji stvari stoje po pitanju pandemije koja je, uzgred rečeno, u smislu opasnosti od zaraze zapravo puno više zahvatila moju zemlju i kraj u kojem živimo. Vidim da se ovdje pazi, da ljudi disciplinirano nose maske u trgovinama, da se na ulicama, ali i plažama izbjegavaju prevelike gužve. Zbog svega toga, uz statističke pokazatelje koje također pratim i koji mi kažu da je ovaj dio Jadrana relativno siguran, usudio bih se reći da smo ovdje, unatoč činjenici da je sezona u punom jeku te da ima iznenadjuće mnogo turista, čak i značajno sigurniji nego kod svoje kuće, ustvrdio je uz osmijeh njemački gost. Kaže i da je siguran da će, ne bude li i dogodine kakvih nenadanih »problema i iznenađenja«, grad Krk iznova biti mjesto njegova ljetovanja.

Cijene normalne

Slične su impresije i na otoku Lošinju. Iako se prema razviju situacije u ožujku i travnju činilo se da će tamošnja turistička sezona biti poput one iz ratne 1991., zahvaljujući političkoj odluci da se Hrvatska otvorila stranim turistima, što (barem zasad) nije uzrokovalo širenje novog vala zaraze, turistički promet na Lošinju nije toliko drastično pao. Na Lošinju, gdje do trenutka pisanja ovoga teksta nije bilo evidentiranih slučajeva zaraze koronavirusom, broj noćenja i dolazaka otpljike je na razini dvije trećine

“Podaci ukazuju da je ove, neizvjesne turističke sezone, smještaj koji omogućuje privatnost i socijalnu distancu u konačnici i najbolje popunjeno

Ivana Kovačić

“Creska gastronomija i ove je godine iznenadila novitetima tako da se neki ugostitelji čak mogu pohvaliti porastom prometa u odnosu na lani

Sanja Živanović

“Upravo činjenicu da je Rab klasična autodestinacija, s manjim udjelom avio-gostiju, jedan je od važnijih razloga njegove dobre posjećenosti u doba korona-krize

Ivan Matušan, TZG Raba

Otocí Kvarnera pokazali se idealnim destinacijama u korona-uvjetima - lošinska plaža na potezu Veli Žal - Borik

B. PUBLIZ

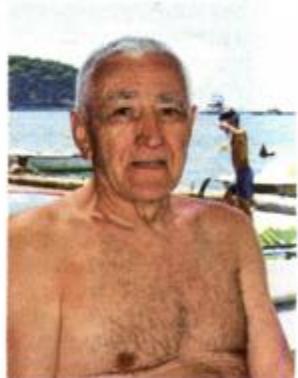
“Ma kakve fešte?! Mislim da je turistima koji vam sada dolaze zapravo najveća sreća i nagrada pustiti ih da na miru uživaju u suncu, moru i ljetu kojeg smo jedva dočekali”

Katja iz Slovenije

“Usudio bih se reći da smo ovdje, unatoč iznenadjuće velikom broju turista, čak i značajno sigurniji nego kod svoje kuće”

Vitaly iz Njemačke

“U centru Malog Lošinja vlada gužva, a neki ugostitelji pomalo dosaduju s pozivima na terase i ponudama popusta od po 30-40 posto. No, svatko želi spasiti sezonus”

Rudolf Heckerott

“Hrana je vrlo dobra, a nije skupa. Ipak, mladima ovdje nedostaje zabave i nakon pet-šest dana postaje im dosadno”

Muharem Berisha, Švicarska

od lanjskoga, kada je u javnozdravstvenom i prometnom pogledu sve bilo u redu. Prihodi u turizmu ipak su niži od toga, jer je niža izvanpansionska potrošnja, a praktično su sve javne priredbe otakzane, pa je i time izgubljen jedan dio prihoda koje bi imali ugostitelji s lokalima i terasama u blizini održavanja koncerata, sportskih događaja i drugih priredbi. Lošinj ljetu provodi nastojeći iskoristiti što se može od turizma, a već se naveleli govorili o tome da će pravi finansijski problemi nastupiti u zimu, kada se - ranije no inače - počnu otapati zalihe od turističkoga prihoda. Do održavanja izbora za Sabor, u ugostiteljskim objektima i trgovinama maske nisu bile toliko česta pojava, a nakon izbora i novih, oštrijih mera, »preko noći« su postale nezaobilazan detalj na licima radnika i mušterija, iako rapsreve o njihovoj svrhovitosti i dalje traju.

Sunce i more nedvojbeno se pokazuju kao najjači, nepobjediv adut hrvatskog Jadrana - to se dobro vidi iz statističkih podataka, prema kojima je najmanje »štete« u kampovima, dok su hoteli bitno slabije posjećeni.

Rudolf Heckerott svježi je umirovljenik, a na Lošinj je s obitelji doputovalo iz Bensheim-a u njemačkoj pokrajini Hessen. »Bili smo tu trip, a posljednji put 2006., s tim da ovdje imamo i rodbinu. Čuli smo da su granice otvorene, a kako sam od ove godine u penziji, sad imamo puno više vremena i odlučili smo doći

“Ma kakve fešte?! Mislim da je turistima koji vam sada dolaze zapravo najveća sreća i nagrada pustiti ih da na miru uživaju u suncu, moru i ljetu kojeg smo jedva dočekali”

Katja iz Slovenije

“Usudio bih se reći da smo ovdje, unatoč iznenadjuće velikom broju turista, čak i značajno sigurniji nego kod svoje kuće”

Vitaly iz Njemačke

“U centru Malog Lošinja vlada gužva, a neki ugostitelji pomalo dosaduju s pozivima na terase i ponudama popusta od po 30-40 posto. No, svatko želi spasiti sezonus”

Rudolf Heckerott

“Hrana je vrlo dobra, a nije skupa. Ipak, mladima ovdje nedostaje zabave i nakon pet-šest dana postaje im dosadno”

Muharem Berisha, Švicarska

na 14 dana. Na granici nam nisu ni dokumente pogledali; mislim da nisam nikad lakše prošao granicu!», kaže Heckerott, dijelom i bosanskih korijena, pa razgovor vodimo bez jezične barijere. »Najdraže nam je kupanje, a kako su u Njemačkoj proljetos bili zatvoreni bazeni, to mi je teško padalo. Aktivan sam, volim voziti i bicikli i šetati. Cijene na Lošinju su umjerene, s tim da za bolju kvalitetu treba dati više. Za radnike iz Njemačke, cijene su normalne. Od prirodnih atrakcija, planiramo brodom do manjih uvala, ali najprije se trebamo naviknuti na tolku sunca. U centru Malog Lošinja vlada gužva, a neki ugostitelji pomalo dosaduju s pozivima na terase i ponudama popusta od po 30-40 posto. No, svatko želi spasiti

A gostiju ima i više nego što se prognoziralo uoči sezone. Prema podacima creškog TZ-a u srpnju je ukupno ostvareno 27.473 dolazaka i 252.819 noćenja što je 73% u odnosu na isti lanjski mjesec. Najviše turista došlo je iz Slovenije (31,7%), slijede Nijemci, Austrijanci, Talijani, Česi i ostali. Udio domaćih turista bio je

sezonom pa treba i to razumjeti», kaže Heckerott, dodajući da je ranije više volio razgledavati crkve, groblja, no pod stare dane draži su mu mir, sjedenje na lijepom mjestu i slušanje mora.

Muharem Berisha također je balkanskih korijena, a već godinama živi u Luzernu. Kaže, prvi put je na Lošinju bio još kao 16-godišnjak i ovdje radio, a kasnije je odselio u Švicarsku i ondje zasnovao obitelj. »Od 2004. redovno dolazim na Lošinj, na Čikat, blizu glavne plaže, gdje su dobro domaćini. Na granici nije bilo problema. Još kod kuće smo preko interneta popunili formular, tako da su na granici već imali naše podatke. Preko dana smo na plaži, koji put unajmimo pedalin, odemo na izlete na Susak i Ilovik. Navečer odlazimo u restorane u Veli Lošinj, Nerezine, Artatore. Hrana je vrlo dobra, a nije skupa. Zbog epidemije pazimo na to da u trgovinama stavljamo maske i oprezniji smo kod kontaktata s drugim ljudima. Ipak, mladima ovdje nedostaje zabave i nakon pet-šest dana postaje im dosadno», kaže Berisha.

Cres na 73%

Iako se početak kolovoza na Cresu ne razlikuje na prvi pogled od prošlogodišnjih jer su plaže, gradske ulice i restorani puni gostiju, a to potvrđuju i službene statistike, Turistička zajednica ove godine nije organizirala tradicionalni Semenj, ali niti jedno drugo dogadjanje u proteklih sedam mjeseci. To ponajbolje ilustrira aktualnu korona-situaciju budući da se vrhunac sezone na Cresu proteklih 27 godina obilježavao tom trodnevnom feštom nastalom iz srednjevjekovnog sajma, u kojemu su podjednako uživali domaći i gosti. - Zbog poštivanja epidemioloških preporka nemoguće je održati koncert u centru grada, kontrolirati i popisati ljudi koji bi eventualno posjetili koncerte. Koncerti u vrijeme Semnja uvijek su bili, a bit će i ubuduće dogadanja gdje se ljudi nadu, plešu, grle, dijele piće. Iako nam je žao što koncerata neće biti, želimo osigurati zdravstvenu sigurnost građanima i našim gostima, objašnjava direktorica Živanović razloge za izostanak žavabnih sadržaja.

A gostiju ima i više nego što se prognoziralo uoči sezone. Prema podacima creškog TZ-a u srpnju je ukupno ostvareno 27.473 dolazaka i 252.819 noćenja što je 73% u odnosu na isti lanjski mjesec. Najviše turista došlo je iz Slovenije (31,7%), slijede Nijemci, Austrijanci, Talijani, Česi i ostali. Udio domaćih turista bio je

Otoči sigurna utocišta od korone i ljetnih žega - creska plaža Kovatine

W. SALKOVIC

8,1% komercijalnog prometa. Prema vrsti smještaja kampovi su ostvarili 113.749 noćenja (68,71% u odnosu na lani), objekti u domaćinstvu 54.775 (76,75%), u nekomercijalnom smještaju ostvareno je 58.318 noćenja (79,18%), dok su najlošiji pokazatelji za hotele koji su ostvarili 6.473 noćenja (manje od polovice prošlogodišnjeg rezultata). - Iz dana u dan broj dolazaka i noćenja raste tako da možemo biti zadovoljni ostvarenim u posebnim uvjetima u kojima se nalazimo. Bitno je istaknuti da se naši gosti na otoku Cresu osjećaju sigurno. Uredene plaže i pješačke staze daju im mogućnost slobodnog kretanja i uživanja u predivnom vremenu, kao i istraživanja kulturnog naslijeđa. Creska gastronomija i ove je godine iznenadila novitetima tako da se neki ugostitelji čak mogu poohvaliti porastom prometa u odnosu na prošlu godinu, rekla je Živanović.

Učinkoviti marketing

Selimo se na otok Rab na kojem početak kolovoza pokazuje dvojako lice utjecaja korona-krise na turistička kretanja. Mnogo toga što nam se na prvu činilo nelogičnim, zapravo je bilo sasvim u skladu s prirodnom ljudskom reakcijom na novouvedeni strah od koronavirusa, pa smo tako od katastrofične predsezone, kada je strah još bio posve nov, unatoč jednako lošim predicijama za nastavak sezone u kojima je »optimizam« struke sezao do razine od 30-ak posto lanjskog učinka, došli do neочекivano dobrog srpnja koji je iz tjedna u tjedan kumulativu »bildao« do 50% i više.

Analizom reakcija turista i realne razine opasnosti od

254.830

noćenja zabilježio je u srpanju Grad Krk (70% u odnosu na lani)

Sunce i more najjači aduti

Sunce i more nedvojbeno se pokazuju kao najjači, nepobjediv adut hrvatskog Jadrana - to se dobro vidi iz statističkih podataka, prema kojima je najmanje »štete« u kampovima, dok su hoteli bitno slabije posjećeni

Austrija, Slovenija, Hrvatska, Švicarska), što je i ove sezone polučilo izvrsne rezultate. Uz dugogodišnje vjerne goste kojima je ovaj otok »blagoslovjen«, mnogi su baš ovoga ljeta, unatoč korona-krizi, Rab posjetili prvi puta, a za to je, prema rječima Ivane Matušan, uvelike zaslužan dobar marketing koji je prenio pozitivnu sliku Raba kao otoka slobodnog od koronavirusa. Oglasavao se na njemačkom, slovenskom i hrvatskom tržištu u suradnji s HTZ-om, a od 3. kolovoza krenula je i online kampanja za istočna tržišta Poljske, Češke, Madarske i Slovačke.

Traži se vez više

Premda je teško prognozirati krajnje domete ovogodišnjih turističkih rezultata na Rabu, posve je jasno da je ovo »novi normal« uvelike promijenilo ne samo tijek sezone, već i njezin karakter. Svjedočimo naime vrlo »mirnom« ljetu, bez većih manifestacija, a sve u cilju izbjegavanja ugroza za lokalno stanovništvo i turiste. Simbolično obilježavanje 19. po redu Rabske fjere prošlo je bez tradicionalnih radionica i viteških nadmetanja, a ove se godine neće biti niti sve poznatijih Kantuna. Ipak, gradsko jezgra je puna turista, restorani rade, na rivi se traži vez više, Rapske glazbene večeri, baš kao i Likovno ljeto uredno se održavaju, domaće klape i tamo samoinicirano zapjevaju po ulicama grada, a dio OPG-ova okupljen oko Udruge Mocira neumorno organizira svoje Mirisne dane na Starom Varošu. Rapski djelatnici u turizmu i dalje se ponašaju vrlo odgovorno po nema razloga ne nadati se da će Rab i u dalnjem tijeku sezone nastaviti bilježiti dobre turističke rezultate. A da su, osim Rabljana, zadovoljni i sami turisti, potvrđuju nam Szolt Forgo i Greta Nagy iz Budimpešte:

- Ovo je već četvrti put kako se zaručnicom Gretom dolazim na Rab. Već pri prvom dolasku zaljubili smo se u ovo čarobno mjesto i uopće nije bilo upitno želimo li doći ponovo. Naravno, brinula nas je aktualna situacija, ali u konačnici bili smo sretni što smo mogli doći. Unatoč situaciji s koronom, na Rabu ima puno više turista nego što smo očekivali, ali je i briga za sigurnost na visokoj razini, antibakterijski sprejevi se nude na svakom ulazu. Izletnički brodovi srećom plove, pa smo i mi ponovno odabrali naš omiljeni glasboat »Barba Šime«, s uvijek entuzijastičnom i vrlo prijateljski raspoloženom posadom. Siguran sam da ćemo se na Rab vratiti i iduće godine, kazao je Szolt Forgo iz Budimpešte.

Tu svatko može pronaći neko svoje mjesto uz more

Zadovoljan je i britanski par koji smo sreli u Rabu: - Moja zaručnica Kristi i ja došli smo na 10 dana. Ovdje provodimo nekoliko dana svake godine. Rab je za nas idealan otok s obzirom na njegovu lokaciju, pristupačnost i raznolikost plaža, kao i aktivnosti koje se ovdje nude. Posebno uživamo u jedinstvenom ambijentu drevnoga grada Rabu s njegovom srednjovjekovnom Fjerom. Brinula nas je situacija s COVID-19 virusom, ali gužve se ovdje zaista mogu izbjegći i svatko može pronaći neko svoje mjesto uz more. Taksi brodicama dostupni su i nenaseljeni otočići u blizini. Mjere sigurnosti poput nošenja maski u zatvorenim prostorima, socijalnog distanciranja i korištenja sredstva za dezinfekciju ovdje se uredno provode, kao i u većini drugih europskih zemalja. Uglavnom, osjećali smo se sigurno i sretni smo što smo uspjeli uživati nekoliko dana na morskoj obali, poručio je Britanac Kristian Knobloch.